

KRALOVICKÝ OBZOR

Měsíčník Městského úřadu Kralovice | Květen 2018 | Příští číslo vyjde 2. června | Cena Kč 4,-

Marie Uchytlová vytvořila bustu kardinála Berana

Kralovická rodačka pracovala na tomto díle podle živého modelu v době svých studií na Akademii výtvarných umění

Kralovice – U příležitosti návratu ostatků kardinála Josefa Berana z Vatikánu a jejich uložení v katedrále sv. Víta v Praze, k němuž došlo 23. dubna 2018 na svátek sv. Vojtěcha, bychom rádi připomněli zajímavou epizodu ze života této osobnosti.

Jeho portréty totiž v letech 1946 a 1947 vytvořila tehdy mladičká nadaná sochařka Marie Uchytlová. Kralovická rodačka, známá především jako autorka monumentálního pomníku Lidických dětí, přišla na svět 17. ledna 1924 v rodině berního úředníka Václava Uchytily. Když se rodina přestěhovala do Plzně, vyhledala tehdy jako sedm-

náctiletá plzeňského sochaře Otakara Waltra (1890–1963), který se stal jejím prvním učitelem. Kromě Waltera měl na její vývoj vliv otec numismatik.

Od roku 1945 byla Uchytlová studentkou Akademie výtvarných umění, kde se stala žačkou medailéra Otakara Španiela (1881–1955). Patřila ke generaci výtvarníků, do jejichž osudů zasáhla 2. světová válka. Neminulo ji jako ročník 1924 totální nasazení a mnoho válečných příběhů, které zaslechla vyprávět, ji hluboce zasáhlo. Po svém absolutoriu v roce 1950 vykročila na dráhu sochařky a medailérky. Zemřela ná-

hle 16. 11. 1989 v Praze a zanechala bohatý výtvarný odkaz.

Chronologicky prvními dílky Uchytlové jsou dvě medaile, které byly z ideologických důvodů ve starší soupisové literatuře opomíjeny. Nejprve šlo o intronizační medaili arcibiskupa Josefa Berana z roku 1946, dále pak o úmrtní medaili Jana Masaryka, vydanou u příležitosti jeho tragického skonu in memoriam v roce 1948.

V roce 1947 Uchytlová vytvořila bustu Josefa Berana. Portrét podle živého modelu vytvářela jako posluchačka pátého semestru AVU v arcibiskupském paláci v Praze.

Monsignor Josef Beran (1888, Plzeň – 1969, Řím) byl katolický duchovní, teolog a pražský arcibiskup. Za 2. světové války byl v l. 1942–45 vězněn v Dachau. Roku 1946 se stal pražským arcibiskupem. Odmítl však spolupráci s komunistickým režimem a v l. 1949 až 1965 byl internován v různých místech Čech. V roce 1965 jej jmenoval papež Pius XII. kardinálem. Josef Beran odjel do Vatikánu, kde zůstal až do své smrti v r. 1969. Téměř padesát let byl pochován v bazilice sv. Petra.

Z OBSAHU ČÍSLA

Str. 2 Usnesení Rady města Kralovice

Str. 3 Osmičky v dějinách Kralovic

Str. 4 Volejbalisté slavili jubileum

Spolek za starou Plzeň dal v roce 1995 podle modelu, uloženém ve sbírkách Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, odlít bustu a pamětní desku Josefa Berana. Byla osazena v Křížkové ulici čp. 1 na Roudné, kde Josef Beran žil do roku 1904. Odhalení se konalo 17. května 1995 pod záštitou Mons. Františka Radovského v den 26. výročí kardinálova úmrtí. Akci organizoval Jiří Kavina, synovec kardinála Berana. Busta je na konzole nad pamětní deskou s textem ak. mal. Vladimíra Havlice: V tomto domě prožíval od roku 1904 svá studentská léta a až do roku 1930 se do tohoto domu vracel Josef, kardinál Beran 1888–1969. „Milostí boží jsem, co jsem. Co jsem k tomu vykonal, k tomu mi bylo pomoheno milostí boží.“ Josef, kardinál Beran, arcibiskup pražský.

PhDr. Irena Bukačová

Marie Uchytlová při práci na bustě tehdejšího pražského arcibiskupa Josefa Berana. Foto archiv Muzea a galerie severního Plzeňska v M. Týnici

Intronizační medaile arcibiskupa Josefa Berana z roku 1946. Foto archiv Muzea a galerie severního Plzeňska v M. Týnici

Sedmá Noc kostelů čeká na návštěvníky

Letošní motto: Zůstávali přes noc v okolí Božího domu...

Kralovice – „Co děláte, když nemůžete v noci spát? Jste nervózní, převalujete se z boku na bok, aplikujete vlažné mléko, nebo jiné osvědčené rady, či berete nějaké pilulky? Někdy stačí, když se člověk příjemně unaví díky pestrému a třeba i trochu prodlouženému večeru a pak jde usínání skoro samo,“ uvedl na webu Noci kostelů kazatel Daniel Fajfr.

Letošní biblický text je dobrou inspirací. Čteme v něm, že někteří lidé zůstávali v noci v okolí Božího domu. Tehdy to byl Jeruzalémský chrám, dnes to může být chrám svatého Víta, ale i další Boží domy jako kos-

tely, modlitebny, sborové domy, kapličky. Zkrátka při Noci kostelů jsme zváni na túru po sakrálních budovách, na místa, kde je připraven pestrý a zajímavý program, který nám přiblíží něco ze života víry, z historie, umění. Každý si v rozmanité nabídce něco najde. A kdyby se snad stalo, že by tato metoda rychle zabrala, a vy byste v nějakém tom Božím domě dokonce usnuli, jistě se o vás dobří lidé postarají. Dlužno dodat, že pozvánka platí i pro ty, kdo spí dobře.“

Spolek Gryspek a Římskokatolická farma Kralovice připravili na 25. května od

18.00 hodin v kostele sv. Petra a Pavla zajímavý program: – vystoupení žáků ZŠ Kralovice a ZUŠ Kralovice – „Vznik křesťanství“ • přednášku a komentovanou prohlídku kostela – P. Mgr. Milan Geiger – „Když přijdu do kostela...“; – výstup na kostelní věž s průvodcem • koncert „Rak a Rak“ – unikátní kytarový projekt otce se synem, zazní úryvky barokní hudby Ivana Jelínka v úpravě pro sólovou kytaru, loutnová hudba dávných mistrů a výběr z celovečerních cyklů Štěpána Raka • expozici kněžských ornátů • tombolu, ve které každý los vyhraje zajímavou cenu. (ts)

Od května dochází ke změně svozových dnů bioodpadu (hnědé popelnice). Nový termín pro svoz bude ÚTERÝ (lichý týden). První svoz proběhne 8. května, pokračovat se bude ve čtrnáctidenních intervalech.

U příležitosti Dne učitelů převzalo ocenění za svou pedagogickou práci z rukou hejtmana Plzeňského kraje Josefa Bernarda a jeho náměstkyň Ivany Bartošové třicet učitelů škol a školských zařízení v kraji. Medaili hejtmana, pamětní list a věcný dar obdržel i Miroslav Trkal (vlevo) ze Střední školy Kralovice. Miroslav Trkal je celoživotně spjat s učňovským školstvím: nejdříve jako vychovatel, poté jako mistr odborného výcviku a později jako učitel odborných předmětů i autoškoly.

Pietního akt k uctění památky obětí 2. světové války proběhne na kralovickém hřbitově u hrobu buchenwaldských vězňů v pondělí 7. května od 18.00 hodin.

NOC KOSTELŮ
Zůstávali přes
NOC
v blízkosti Božího domu.
Program:
18,00 Zahájení
18,15 Vystoupení žaku Základní umělecké školy a Základní školy Kralovice
19,15 Výstup na kostelní věž
19,30 Když přijdu do kostela... přednáška
20,30 Rak a Rak – unikátní kytarový koncertní projekt otce se synem
Štěpán Rak a Jan Matěj Rak
22,00 Výstup na kostelní věž

Kostel sv. Petra a Pavla Kralovice

Výstava kněžských ornátů a tombola budou probíhat po celou dobu Noci kostelů

KRÁTKÉ ZPRÁVY

NA CELOSTÁTNÍ nesoutěžní přehlídce Mateřinka 2018 vystoupí v Nymburce v sobotu 5. května i děti z kralovické mateřské školy. **FIRMA ODPADY BOHEMIA** oznamuje termíny svozu nebezpečného odpadu a zpětného odběru v sobotu 2. června: Řemešín (8.00–8.15 hod.), Trojany (8.15–8.30), Bukovina (8.45–9.00), Hradecko (9.15–9.30). **V ŽATECKÉ ULICI** probíhají úpravy zeleně, práci by měly být hotovy do konce května.

LEŠENÍ VYROSTLO na průčelí domu č. p. 38 na Masarykově náměstí. Součástí oprav domu je i změna členění fasády do náměstí. **NA SEZONNÍ** provoz se připravuje kralovické letní kino i koupaliště. Zde proběhne napojení na optickou síť. **PROBÍHAJÍ** rovněž přípravy na úpravu cesty od koupaliště k viaduktu před Mariánskou Týnicí a cesty od nemocnice ke křižovatce Kralovice – Hodyně – Lednice. **V LIDOVÉM DOMĚ** začne tento měsíc i za teploty střechy nad jevištěm a výměna oken.

Rada města

se sešla na svém šestém zasedání ve středu 4. dubna 2018.

Po projednání schválila: • uspořádání „Vítání občánků města Kralovice“ dne 21. dubna 2018 a vyplacení vítaným občánkům finančních příspěvků v celkové výši 100 000 Kč • Darovací smlouvu uzavíranou s městem Kožlany na poskytnutí peněžitého daru ve výši 500 Kč Klubu důchodců v Kralovicích • Smlouvu o dílo uzavíranou s firmou Václav Krofta, klempířství a pokrývačství na rekonstrukci střešní krytiny klubovny Sboru dob-

rovolných hasičů Hradecko, budova č. p. 66 • Žádost Městské knihovny Kralovice o opis opotřebovaných, zastaralých a ztracených knih, dle seznamu ze dne 15. 3. 2018 • Osazení svislého a vyznačení vodorovného dopravního značení na parkovišti u hřbitova dle návrhu architektonické kanceláře pana Bouly • Smlouvu o zajištění lůžka krizové intervence pro matku a dítě v tísní, uzavíranou s Nemocnicí u Sv. Jiří s. r. o. v Plzni • Finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč na provoz Domova sv. Josefa v Žirči určeného pro osoby nemocné roztroušenou mozkomíšní sklerózou využívaného i občany města Kra-

lovice a uzavření příslušné veřejnoprávní smlouvy • Nákup osmi výtisků knihy „S odvahou v srdcích“ od společnosti Centrum české historie o. p. s. pro potřeby Městské knihovny Kralovice • Žádost TJ Sokol Kralovice o povolení kulturní akce „Májka 2018“, která se bude konat na fotbalovém stadionu dne 30. dubna 2018 a zároveň schvaluje zapůjčení setů lavic a stolů na tuto akci • Žádost Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici o zapůjčení stanů, setů lavic a stolů na šestnáctý ročník Májového dne uměleckých řemesel a divadla, který proběhne na nádvoří muzea dne 19. května

2018 – Žádost Sboru dobrovolných hasičů Řemešín o zapůjčení setů lavic a stolů na Okrskovou soutěž sborů dobrovolných hasičů, která se uskuteční dne 28. 4. 2018 – Žádost stavební firmy JIPS s.r.o. o souhlas se vstupem do vozovky na náměstí Osvobození z důvodu opravy ekodrénu.

Rada města vzala na vědomí: • Zprávu o provozu turistické základny „Na Oblátku“ pod Strážístěm za rok 2017.

Rada města se seznámila: • Se žádostí občanů o úpravu povrchu pozemku p.č. 5494/3 v k.ú. Kralovice u Rakovníka.

Zpráva o činnosti Městské knihovny v Kralovicích v roce 2017

Kralovice – Hlavní činností knihovny je poskytování služeb. V oblasti výpůjčních služeb se v knihovně v Kralovicích a její pobočce Hradecku v roce 2017 zaregistrovalo 949 čtenářů, kteří si vypůjčili 44947 knih a časopisů. Ve výpůjční činnosti a počtu čtenářů došlo v loňském roce opět k mírnému poklesu, což je obecný trend posledních let. Knihovna poskytuje rovněž konzultační služby a nadstandardně také rešerše.

K dalšímu poklesu došlo ve využívání veřejného internetu za rok ze 790 na 535 návštěv. Knihovna v Kralovicích i s pobočkou v Hradecku má pro návštěvníky k dispozici šest počítačů s přístupem na internet, z toho tři jsou určené pro širokou veřejnost a ostatní pouze pro registrované čtenáře. Dále nabízí možnost připojení přes wi-fi při použití vlastního přenosného zařízení. Snížený zájem o veřejný internet je způsoben stále se zvyšujícím počtem připojení v domácnostech nebo na mobilních zařízeních. Mezi další služby pro širokou veřejnost patří reprografické služby. V půjčovných hodinách poskytuje knihovna kopírování v černobílém i barevném provedení.

V oblasti meziknihovní výpůjční služby (MVS) došlo také k poklesu ze 160 na

113 kladně vyřízených požadavků čtenářů na tituly z jiné knihovny. Je to způsobeno tím, že MěK v Kralovicích často žádané dokumenty zakoupí, a nepotřebuje tedy tolik tuto službu využívat. Požadavky čtenářů pokrývá z vlastního knihovního fondu. Naopak došlo k nárůstu počtu požadavků na MVS od čtenářů z jiných knihoven, což svědčí o zvyšování kvality knihovního fondu hlavně u naučné literatury.

K nárůstu dochází v on-line službách – stále více uživatelů využívá elektronických služeb knihovny. Webové stránky shlédlo v roce 2017 celkem 10 900 návštěvníků. Do elektronického katalogu vstoupilo 6 945 návštěvníků a do vlastního čtenářského konta z prostor knihovny i mimo knihovnu 1 389 čtenářů.

Již tradičně je v prostorách MěK v Kralovicích pořádána řada akcí. V roce 2017 zde proběhlo celkem 59 kulturních a 25 vzdělávacích akcí pro veřejnost, kterých se zúčastnilo celkem 1909 návštěvníků. Převážná většina akcí byla určena žákům a studentům všech školských zařízení ve městě.

Ve své činnosti také pokračuje Čtenářský klub pro děti 3. tříd ZŠ, který knihovna zalo-

žila z vlastní iniciativy. Společně se Spolkem Gryspek v roce 2017 knihovna uspořádala dvě akce pro veřejnost a v součinnosti se ZUŠ Kralovice se uskutečnily dva koncerty jejích žáků. Stále oblíbenější jsou kurzy trénování paměti, které probíhají vždy na jaře a na podzim. V prostoru knihovny se také konalo několik výstav výtvarných prací dětí základních škol a Art klubu při DDM v Kralovicích.

Do přírůstkového seznamu knihovny v Kralovicích bylo v roce 2017 zapsáno celkem 1953 svazků. Z toho 1132 přírůstků tvořily nové knihy a 24 nové audioknihy zakoupené do fondu městské knihovny. K dispozici měli čtenáři také 95 titulů časopisů. Na nákup knih a audioknih bylo vynaloženo 227639 Kč a 66483 Kč na noviny a časopisy. Ostatní přírůstky tvořily dokumenty zakoupené do výměnného fondu. V rámci průběžné aktualizace knihovního fondu (KF) bylo vyřazeno a v úbytkovém seznamu zapsáno celkem 2000 zastaralých a opotřebovaných svazků. Ve vyřazování dokumentů z KF bude knihovna nadále pokračovat tak, aby se knihovna přiblížila k plnění Standardu pro doplňování a aktualizaci KF.

Městská knihovna v Kralovicích jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí zajišťovala tyto služby v roce 2017 pro 20 obsluhovaných knihoven v regionu. Jednalo se o jednu vlastní pobočku, dvě profesionální knihovny se třemi pobočkami a 14 knihoven s neprofesionálními pracovníky. Tuto činnost financuje Plzeňský kraj. Dotace na rok 2017 byla 281513 Kč.

V rámci výkonu regionálních funkcí pověřená knihovna v Kralovicích zpracovala do výměnného fondu 797 nových knih v celkové hodnotě 168736 Kč. Každé obsluhované knihovně bylo zaplacené předplatné jednoho titulu časopisu celkem 8244 Kč.

Pověřenou knihovnou bylo rozvezeno do obsluhovaných knihoven regionu 4365 svazků v 64 výměnných souborech podle potřeb a požadavků obsluhovaných knihoven.

Proběhlo 30 metodických návštěv obsluhovaných knihoven a dvě konzultace. Konala se jedna společná porada s jedním seminářem v pověřené knihovně pro knihovníky obsluhovaných knihoven našeho regionu. K 31. prosinci 2017 evidovala Městská knihovna v Kralovicích 56861 knihovních jednotek.

Milena Václavíková

Společně podporujeme kvalitní vzdělávání dětí a žáků

Kralovice – Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kralovice realizuje Místní akční skupina Světovina o. p. s. ve spolupráci s městem Kralovice projekt „Místní akční plán rozvoje vzdělávání Kralovice“ (MAP). Projekt probíhá od září 2016 do srpna 2018.

Hlavním cílem je zlepšení kvality vzdělávání dětí a žáků do 15 let prostřednictvím rozvoje partnerství, podpory spolupráce zřizovatelů, škol, školských zařízení, rodičů, žáků i široké veřejnosti. Do projektu je zapojeno všech 23 škol z území ORP Kralovice.

V rámci komunitního plánování pravidelně probíhají zasedání Řídicího výboru, jednání čtyř pracovních skupin a realizačního týmu. Podařilo se vytvořit funkční platformu partnerství a rozvinout spolupráci mezi všemi aktéry pro výměnu zkušeností, společné informování a plánování vzdělávacích aktivit.

V průběhu realizace projektu vzniklo mnoho výstupů: • analytická část MAP: vymezuje problémové a prioritní oblasti vzdělávání v území • strategický rámec MAP do roku 2023: definuje a popisuje konkrétní vzdělávací cíle v oblasti předškolního, školního, zájmového a neformálního vzdělávání v území a obsahuje veškeré investiční a neinvestiční projektové záměry MŠ, ZŠ a organizací neformálního a zájmového vzdělávání • roční akční plán na období 2017/2018: obsahuje jednotlivé vzdělávací aktivity škol a aktivity spolupráce, které jsou v souladu s vytvořenými strategickými dokumenty a naplňují stanovené vize a potřeby ve vzdělávání • finální dokument Místní akční plán rozvoje vzdělávání, který shrnuje a dává do souvislosti všechny předešlé dokumenty.

Uskutečnily se různé zaměřené vzdělávací akce a setkání pedagogických pracovníků a ředitelů MŠ, ZŠ a ZUŠ, které umožnily rozvoj odborných a pedagogických kompetencí v oblasti strategického řízení školy, inkluzivního vzdělávání, tematické pregramotnosti a gramotnosti, manažerských dovedností i uměleckého vzdělávání.

Žáci 7. až 9. tříd ZŠ se spolu se svými pedagogy zúčastnili studijního a pracovního veletrhu „Posviť si na budoucnost“, kde získali interaktivní formou přehled o možnostech studia a následného kariérního uplatnění v celém Plzeňském kraji.

Velký zájem byl také o speciální edukační programy pro předškoláky, které proběhly v Centru stavitelského dědictví Plasy. Akcí se v dubnu 2018 zúčastnilo 150 dětí z šesti mateřinek z Kralovicka, které se s chutí a nadšením zapojily do interaktivně vedeného programu a výtvarně řemeslné dílny. Seznámily se tak zábavnou formou s tradičními stavebními řemesly, materiály, nástroji a historií letectví. Cílem bylo podpořit pedagogy v rozvoji spolupráce institucí formálního a neformálního vzdělávání a posílení motivace dětí k polytechnice a znalosti kulturních odkazů regionu.

Realizační tým se ale významnou měrou také podílí na konzultační a poradenské činnosti při přípravě projektových žádostí a realizaci tzv. projektů „šablon“ OP VVV.

Díky projektu MAP vznikla a nadále vznikají důležitá partnerství, v rámci pracovních orgánů a diskuzních platform se setkávají zástupci škol, školských zařízení, zájmového i neformálního vzdělávání, zřizovatelé škol a další významní aktéři ve vzdělávání. Všichni, kterých se problema-

tika vzdělávání dotýká, pozitivně vnímají, že vzájemná spolupráce, respekt, sdílení odborných zkušeností a schopnost aktivně se zapojovat pozitivně ovlivňuje kvalitu vzdělávání v našem území. Aktualizace strategických dokumentů v oblasti vzdělávání a rozvíjení aktivit spolupráce všech aktérů ve vzdělávání bude pokračovat v navazu-

jícím projektu MAP II, který je aktuálně v přípravné fázi.

Blížší informace o činnosti projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání Kralovice a vzdělávacích akcích naleznete zde: www.mas-svetovina.cz/map-a-poradenstvi-skolam/map-kralovice.

Ing. Miroslav Trnka

Z činnosti Okrašlovacího spolku

Kralovice – V sobotu 8. dubna se členové spolku a další příznivci zapojili do celostátní akce Uklidme Česko. I letos uklízeli okolí Kralovického potoka a podél cesty k Mariánské Týnici.

Na náměstí členky osadily betonové truhlíky maceškami a v nejbližší době přibudou další letničky. Kolem sochy Svobody vyplely okrasný záhon růží.

I v letošním roce bude vyhlášena soutěž O nejkrásnější výzdobu oken a předzahrádek.

Soutěž o nejkrásnější květinovou výzdobu

Kralovice – Město Kralovice ve spolupráci s Okrašlovacím spolkem vyhlašují soutěž o nejkrásnější květinovou výzdobu. Jejím cílem je podpořit zájem veřejnosti o zkrášlování města i o tvorbu a ochranu životního prostředí.

Předmětem soutěže je květinová výzdoba oken, balkonů, teras, okolí domů či předzahrádek v těchto kategoriích: 1) předzahrádky u bytových a rodinných domů, 2) okna, balkony a terasy u bytových a rodinných domů.

Spolkou se podařilo získat dotaci na zhotovení informačních panelů kolem Kralovického potoka, které se budou realizovat co nejdříve. Plánujeme zhotovit tři informační panely – Hnízdící ptáci kolem Kralovického potoka, Život v tůni a Kralovický potok. Umístí se opět také lávka přes potok, jen od podzimu změní místo a bude přemostovat potok hned před viaduktem na Mariánskou Týnici.

Spolek se zapojí do akce na vysazení stromů vyhlášené Nadací Partnerství, lokalita výsadby bude ještě upřesněna. (bp)

Pravidla soutěže: 1) soutěžit mohou občané města Kralovice a jejich částí, 2) Fotografie rozkvetlého okna, balkonu, terasy, průčelí či předzahrádky se jménem soutěžícího, názvem kategorie, adresou, e-mailem, popř. telefonem, zašlete nejpozději do 30. září 2018 na elektronickou adresu: tb.pokorni@seznam.cz a danalochnes@seznam.cz, 3) soutěžní snímky bude hodnotit odborná porota v říjnu, 4) na vaše přání přijedeme květinovou výzdobu vyfotit.

Výsledky budou vyhlášeny v listopadu. (mf)

Osmičky v historii Kralovic dvacátého století

Pojďme zapátrat, jaký ohlas měly ve městě velké
národní události či jiné důležité příběhy

Kralovice – Letošní rok je ve znamení osmičkové mánie. Příliš mnoho významných historických událostí majících zásadní význam pro dějiny střední Evropy se totiž odehrálo v letech, jejichž letopočet končí osmičkou. Největší pozornosti se pak těší rok 1918, kdy vznikla Československá republika, a to i proto, že letos v říjnu uplyne od této události sto let. A jak zasáhly osmičky do historie Kralovic? Pojďme zapátrat, jaký ohlas měly ve městě velké národní události či jaké jiné příběhy měly pro Kralovice význam ve 20. století.

První osmičkový rok 1908, jediný ještě „rakousko-uherský“, byl hned rokem jubilejním, a to proto, že uplynulo šedesát let od nástupu císaře Františka Josefa I. na trůn. Tato událost byla v tehdejším Rakousko-Uhersku připomínána a oslavována různými akcemi, k nimž patřila také Jubilejní výstava v Praze, která se stala vzorem pro pořádání podobných výstav v regionálních měřících. A tak se na konci léta 1908 konala také výstava v Kralovicích.

Pro její uspořádání byl ustaven širší a užší výbor a jednatelem výkonného výboru se stal ředitel kralovické školy Jan Dyk. Výstava byla konána pod záštitou okresního zastupitelstva, a v čestném předsednictvu zasedl např. okresní hejtmán Gustav Bouček.

Místem po konání výstavy byla zvolena kralovická škola na náměstí a jednotlivé oddíly byly rozloženy v jejích útrobách. V přízemí v tělocvičně byly vystaveny hospodářské výrobky, včelařství a košíkářství, třída byla proměněna na bufet a knihtiskárnu. V prvním poschodí byla expozice truhlářství, sklářství, hrnčířství, řezbářství, pozlacovačství a malířství. Ve druhém vystavovali krejčí a obuvníci a zbylá část byla věnována železářství, školství a umění a nakonec na nádvoří za školou byl postaven výstavní pavilon pro hospodářské stroje.

Vlastní výstava se konala od 15. srpna do 1. září roku 1908 a doprovázela jí řada drobných akcí a slavností. Výstavy se zúčastnilo poměrně velké množství vystavovatelů a za vystavené předměty bylo uděleno množství cen. První cenou byla stříbrná medaile obchodní a živnostenské komory, kterou získali kralovický truhlář A. Engelthaler za kolekci nábytku a čistecký krejčí J. Matas za oboustranný kabát.

Důležitá změna proběhla v roce 1908 v samotné škole. Již na jaře se začalo jednat o zřízení pokračovacího kursu – IV. třídy měšťanské školy. Za tímto účelem byl ustaven komitét, jehož členy byl G. Bouček, starosta města Slach, ředitel školy Jan Dyk a dále František Vodák, František Cédl, Antonín Vavřínek a Vojtěch Prusík. Bylo nutné vyřešit jednu ze stěžejních otázek, a to: „Kdo

to zaplatí?“ Nakonec se podařilo ujednat roční subvenci 600 korun, kterou schválilo okresní zastupitelstvo, spořitelna přispěla 470 korunami, hospodářská záložna 200 korunami, školné činilo 40 korun a zbytek, po dosažení státní subvence, podle zápisu ve školní kronice: „Zapraví z přímých daní obce Kralovice a Výrov“. Záměr byl schválen zemskou školní radou 5. srpna, a třída tak byla otevřena současně se začátkem nového školního roku 16. září. Kromě jiných předmětů se vyučovalo např. těsnopisu, francouzštině nebo psaní na stroji.

Rok 1908 ale nepřinášel kralovickým občanům jen radosti a příjemné chvíle. 15. února po osmé hodině ranní vypukl požár ve stodolách stojících při silnici vedoucí do Mariánské Týnice. Podle tehdejšího tisku nebylo jednoznačné, v které usedlosti požár vznikl, ale jeho výsledkem bylo šest vyhořelých stodol patřících V. Šimanerovi, který toho času pobýval v Dolních Rakousích, ro-

Kralovická škola v době otevření Jubilejní výstavy, noviny Nový obzor č. 21 z roku 1908. Repro autor

Vodojem mezi Kralovicemi a Mariánskou Týnicí. Foto J. Fák

dině Vaidišově a Prokopu Koppovi. Dále se oheň rozšířil přes cestu na stodoly Václava Bröckla, Josefa Brunclíka a Václava Pácla. Naštěstí tehdy vál jen slabý vítr, a tak nebyla zasažena obytná stavení, tehdy ještě krytá došky – a jak píše novinář, svojí práci odvedli také hasiči: „Kteří vylézající jako kočky na hřebeny blíže stojících doškových stavení, každou jiskru hned v zárodku uhasili“. Místním hasičům přijely na pomoc i okolní sbory, ale bohužel ve studnách nebyl dostatek vody, a tak novinář jen konstatoval: „Z tohoto markantního případu jest viděti, jak nezbytně nutný jest vodovod“.

A právě rok 1908 je také rokem výstavby kralovického vodovodu. O jeho potřebě se mluvílo minimálně od přelomu 19. a 20. století. Plán na jeho realizaci vypracoval stavební rada a civilní inženýr Karel Kress již v roce 1905 a v únoru 1906 se konalo příslušné vodoprávní řízení. Více než rok potom trvalo schválení stavby městským zastupitelstvem, které se uskutečnilo v listopadu 1907. Výběrové řízení na dodavatelskou firmu pak bylo vypsané na základě usnesení ze 7. března 1908. Stavba byla na

základě této oferty zadána české firmě Ant. Tringler, kterou vlastnil Václav Příbaň.

Novým kralovickým vodovodem byla voda do města přiváděna z pramenů pod Červenou horou. Byla jímána hlubokým drenážním zářezem v lukách pod Olšanským rybníkem a svedena do jímky a odtud do pramenní sběrný, dále litinovým potrubím do vodojemu mezi Mariánskou Týnicí a Kralovicemi a z něj pak vodovodním řadem do města k jednotlivým výtokovým stojanům a hydrantům. V době sucha ale ani tento vodovod na zásobování města nestačil, a tak do něj byla vpouštěna přepadová voda z Olšanského rybníka, která ovšem snižovala celkovou kvalitu a vodovod mohl sloužit jen pro vodu užitkovou. Nakonec bylo ve 30. letech 20. století voleno nové vodovodní řešení od Vysoké Libyně a dnes je připomínkou starého vodovodu jen vodojem mezi Mariánskou Týnicí a Kralovicemi vystavěný z kamenných kvádrů, na nichž je dosud nad vchodem patrný nápis: „Vodojem města Kralovic“.

pokračování příště
Jiří Fák

V úterý 10. dubna proběhl v Základní škole Kralovice zápis dětí, které půjdou v září do první třídy. Foto M. Popelová

Spolek Gryspek pracuje ve městě už deset let

Dokončení z březnového čísla
...bez peněz to nejde...

Od sponzorů jsme získali 551 770,- Kč, obdrželi jsme dotace ve výši 290 000,- Kč, příjem z našich akcí byl 59 504,- Kč, dobrovolné vstupné z přednášek bylo 10 598,- Kč a z prodeje dárkových předmětů 45 557,- Kč. Značný finanční obnos jsme ušetřili římskokatolické farnosti díky tomu, že jsme zdarma vypracovali žádosti o dotace. Kromě toho, že spolek financoval restaurátorské průzkumy a restaurátorské záměry, nutné pro další postup obnovy kostela, kompletně financoval vypracování některých projektů a finančně se podílel na realizaci přetlakové ventilace v hrobce Gryspeků, uhradil okapový chod-

ník na jižní straně kaple a doplnění vybavení gryspekovské expozice.

...vzkaz z minulosti do budoucnosti...

V encyklopediích je uvedeno pod heslem „kostel“: Z latinského castellum s významem hrad z důvodu užívaného opevnění, též chrám či chrám Páně, je sakrální stavba, která slouží křesťanům k modlitbám a bohoslužbě. Tento význam lze v případě našeho kostela doplnit: Je to místo, kde se setkávají nejenom věřící, ale i ostatní obyvatelé Kralovic, aby v jedinečných prostorách mohli prožít kulturní zážitek v místě, které má zajímavou historii, kde se člověk může obdivovat architektonickému, stavitelskému

a výtvarnému umění a musí pokorně vnímat mystickou atmosféru.

Díky pane Floriáne Gryspeku, který sis zde vybudoval místo posledního odpočinku a žiješ tak svůj druhý život skrze nádherné renesanční památky, které jsi nám zde zanechal a díky za to, že ses zasloužil o povýšení Kralovic na město.

„Improbis labor omnia vincit“ (vytrvalá práce všechno překoná) – heslo Floriána Gryspeka uvedené na jedné z jeho medailí, které užíváme jako krédo činnosti pětadvaceti členů našeho spolku, je pro nás závazkem do budoucnosti.

Marcel Fryček, MVDr. Tomáš Soukup

Zajímavá přednáška Mgr. Jiřího Fáka „Černá kronika minulosti“, kterou s městskou knihovnou pořádal Spolek Gryspek, se uskutečnila v úterý 10. dubna. Více než 40 posluchačů zaujaly informace o živelných pohromách, které postihly Kralovice a okolí v dávné i nedávné minulosti. Foto: T. Soukup

SPORT

Připravuje Karel Popel

Volejbalisté slavili jubileum

Kralovice – Pošedesáté proběhl na kurtech u kralovické sokolovny první květnový den turnaj v šestkovém volejbalu. V době, kdy čtete tyto řádky, je vítěz jubilejního klání, které v době své největší slávy lákalo do našeho města přes dvě desítky týmů, již znám. Výsledky a podrobnější zpravodajství z této akce přineseme v červnovém čísle, nyní se krátce zastavme u přebohaté historie tradičního klání.

Jakýmsi předchůdcem prvomájových bojů byly turnaje O putovní pohár Sokola Kralovice konané v l. 1948, 1951, 1953 a 1955. První ročník soutěže O putovní pohár města se pak konal v r. 1957 a původně se pořádá v liché roky. Od čtvrtého ročníku v r. 1954 se již klání konají každoročně.

Orientační běžci Komety Kralovice (na snímku Karolina Roučková) absolvovali o víkendu 7. a 8. dubna v okolí Plas dvě klání oblastního žebříčku. Foto www.kometakrl.cz

Basketbalový celek žactva U13 (na archivním snímku při oddechovém čase) obsadil v tabulce oblastního přeboru 1. místo, startoval ovšem mimo soutěž. Foto www.dbak.cz

Z nejprve malého regionálního turnaje se později stala záležitost vpravdě celostátní, což dokládají jména účastníků jako Odolena Voda, Ústí nad Labem, Příbram či Benátky nad Jizerou. A (nejen) tyto kluby stvrzují rovněž špičkovou úroveň turnaje. Mezinárodní punc soutěži pak dodávala několikaletá účast německého Markretwitzu.

Vysoká úroveň turnaje znamenala ovšem i to, že pořadající oddíl se ve výsledkových listinách neumísťoval příliš vysoko, vždyť ligová a velmi často i extraligová konkurence byla opravdu silná.

Přesto Kralovice v listině vítězů zapsány jsou – hned první ročník totiž ovládla Dukla Kralovice... A další zajímavost – druhý triumf si připsali hráči Sokola Kopidlo. V listině vítězů pak najdeme mj. Rakovník, K. Vary, Teplice či několik plzeňských výběrů (Dynamo, Slavia PF, Škoda, Bílá Hora). A mezi nejlepšími jsou i extraligová jména Aero Odolena Voda, Chemička Ústí n. L., Zbrojovka Brno či Slavia VŠ Praha.

Vítězové posledních deseti ročníků: 2008 – Ústí n. L. (11 účastníků), **2009** – Ústí n. L. (8), **2010** – Ústí n. L. (7), **2011** – Ústí n. L. (9), **2012** – ČZU Praha (11), **2013** – ČZU Praha (10), **2014** – Příbram (10), **2015** – Příbram (8), **2016** – Benátky n. J./Odolena Voda/Ústí n. L. (6), **2017** – Benátky n. J./Odolena Voda/Ústí n. L. (5).

VÝSLEDKY:

Basketbal: liga kadetek U17 v. Klatovy 56:78, v. Brandýs 68:65; extraliga žákyň U15 v. USK Praha 33:114, v. Slovanka 36:98, v. KP Brno 50:120, v. Žabiny Brno 50:102; liga žákyň U14 v. Kladno 66:31, v. Kralupy 83:56, U13 v. Kralupy 59:20.

Fotbal: I. A tř. mužů v. Horažďovice 4:1, v. Svěradice 1:2, v. Bolevec 1:2, v. Mochtín 1:1 (PK 6:5), 3. kolo Poháru PKFS v. Chotíkov 6:2; KS dorostu v. Mýto 4:1, v. Letná 4:1, v. Strašice 2:0, v. Mladotice 5:0; II. tř. mužů B v. Sulkov 1:3, v. D. Bělá 1:2, v. Dobříč 1:2, v. K. Újezd 2:1; OP st. žáků v. Žihle 8:2, v. Plasy 0:4, v. Dobříč 3:3 (PK 4:2).

Nohejbal: II. liga mužů Hradecko v. K. Vary B 6:3, v. Dynín 6:3.

ZE SPORTU / POZVÁNKY

Taekwon-do: Czech Open 2018 (17. a 18. 3.) – tul (sestavy), junioři – II. dan: 3. Názlerová, 3. Čermák, 4.–3. kup: 3. Menclová, senioři – 2.–1. kup: 2. Habrych, 8.–5. kup: 3. Ševčík; matsogi (sp. boj) – žactvo do 38 kg: 2. Danihelková, juniorky – nad 70 kg: 3. Kopřivová, do 64 kg: 3. Menclová, do 58 kg: 1. Názlerová, 3. Wlachová, junioři +69 kg: 3. Hach, senioři +75 kg: 3. Březinová; spec. techniky – žactvo: 1. Danihelková.

KRÁTCE:

STOLNÍ TENIS: pořadí hráčů Sokola Kralovice v žebříčku okresních soutěží družstev podle úspěšnosti v sez. 2017/18 – I. tř.: 2. Šrámek 91.25%, 4. A. Skyba 88.89%, 7. M. Skyba 84.62%, 37. Habl 48.44%, 46. Burda 33.33%; II. tř.: 2. Habl 91.67%, 3. Malčíkov 90.63%, 12. Cukás 53.57%, 16. Kolena 43.33%.

LEDNÍ HOKEJ: nejužitečnějším hokejistou kralovického družstva mužů za uplynulou sezonu byl v hráčské anketě zvolen Martin Ciněk, druhý skončil Martin Weis a třetí Martin Slemenský.

Brankář Jaroslav Bodurka likviduje za pomoci svého spoluhráče Filipa Volína (č. 26) šanci útočníka Svěradic v duelu I. A třídy, který kralovičtí fotbalisté prohráli 1:2. Foto K. Popel

POZVÁNKY – sportovní, kulturní a společenské akce

SPORTOVNÍ UDÁLOSTI

FOTBAL: SO 5. dorost v. Kaznějov (14), muži v. Černice (17), PÁ 11. ml. a st. příprava v. Hadačka (17), NE 13. ml. žáci v. Mladotice (11), muži B v. Třemošná B (14), SO 19. dorost v. Žihle (14), muži v. Chlumčany (17), NE 27. muži B v. Kozlany (14), SO 2. 6. dorost v. H. Bříza (14), muži v. Mrákov (17 – vše stadion Sokola).

NOHEJBAL: SO 12. Hradecko v. K. Vary B (14), SO 9. Hradecko v. Slaný (14), SO 16. Hradecko v. Dynín (14).

VOLEJBAL: ÚT 1. – 60. ročník antukového turnaje (areál Sokolovny, 9.30 hod.)

DALŠÍ PROGRAM

ST 16. – Escualo Quintet Tango Argentino; sedmý koncert 62. umělecké sezony se koná v Muzeu a galerii severního Plzeňska v M. Týnici. Jsou pořádány Kruhem přátel hudby při ZUŠ Kralovice. Doprava z Kralovic autobusem v 18.30 h. od Lidového domu.

PÁ 18. – Trhy (nám. Osvobození – 8.00 hod.)

SO 19. – MÁJOVÝ DEN UMĚLECKÝCH ŘEMESEL A DIVADLA; areál Muzea

a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici (10.00 hod.).

BOHOSLUŽBY

NE 13. – sedmá neděle velikonoční Exaudi: 9.00 hod. bohoslužba Českobratrské církve evangelické s vysluhovááním sv. Večeře Páně (farář K. Šímr), 14.00 hod. bohoslužba Církve československé husitské (farář J. Chytil).

SO 19. – neděle Soslání Ducha svatého: 19.00 hod. Ekumenická vigilie ke svátku Soslání Ducha svatého v kostele sv. Petra a Pavla

NE 20. – bohoslužba Českobratrské církve evangelické s vysluhovááním sv. Večeře Páně (9.00, kazatel Jan Krejčí)

NE 27. – Neděle Svaté Trojice bohoslužba Církve československé husitské (14.00, farář J. Chytil)

Biblické hodiny: v Domu sociální péče (Plzeňská 345) – ČT 3. 5. (16.00), návštěvní místnost v přízemí, setkání je otevřeno veřejnosti; ekumenická modlitební hodina na katolické farnosti každý 2. a 4. čtvrtek v měsíci od 19.00 hod. (10. a 24. 5.)